RAADSBRIEF

ONDERWERP
Ontwerp Programmabegroting 2023 Omgevingsdienst Twente

KENNISNEMEN VAN
Het college geeft de gemeenteraad de suggestie om geen zienswijze in te dienen over de Ontwerp Programmabegroting OD Twente 2023.

INLEIDING
De ontwerp Programmabegroting 2023 van de Omgevingsdienst Twente (hierna: ODT), welke samen met een begeleidende brief als bijlagen zijn toegevoegd aan deze raadsbrief, wordt door het dagelijks bestuur van de ODT aangeboden aan de gemeenteraad om gelegenheid te bieden eventuele zienswijzen kenbaar te maken. Tevens ligt het ontwerp voor iedereen ter inzage tot 23 juni 2022.

KERNBOODSCHAP
Wijzigingen verwacht
De ontwerp programmabegroting 2023 ODT, zoals deze nu aan de raad ter inzage is voorgelegd, past binnen de Twenterandse begroting voor 2023. Althans als deze ongewijzigd blijft. Daarover is echter enige zorg. Diverse ontwikkelingen voeden deze zorg en de verwachting is dat het ontwerp voor het eind van het jaar aangepast dient te worden.

Belangrijke ontwikkelingen rondom de ODT in 2023 die van invloed zijn en voor wijzigingen kunnen zorgen worden gevormd door:
- de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2023 (huidige planning);
- verdere introductie van outputfinanciering, eveneens per 1 januari aanstaande;
- evaluatie en actualisatie van de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) in relatie tot de Omgevingswet en overige taken die zijn overgedragen aan de gemeenten (te denken valt aan: energie & duurzaamheid, flora & fauna, juridische handhaving, Stikstof en bodem);
- Binnen deze ontwikkelingen is de ODT recent gestart met een traject ‘Herijkingen financiering ODT’ en dient er aandacht te worden geschonken aan de verdere kwaliteitsverbetering van de VTH-taken, inclusief het VTH-beleid. Ook deze trajecten kunnen van invloed zijn op de uiteindelijke begroting voor 2023.

De procedure van de ontwerp Programmabegroting ODT 2023 kent echter een strak schema. De vastgestelde begroting dient namelijk uiterlijk 15 juli 2022 ingediend te zijn bij het Ministerie van Binnenlandse zaken. Wachten op de ontwikkelingen om de gevolgen helder te krijgen is in deze geen optie.

Vervolgfase en PDC
De ontwerp programmabegroting 2023 is een belangrijke vervolgfase binnen het traject om te komen tot outputfinanciering. Deze begroting is echter nog opgesteld op basis van inputfinanciering. De outputfinanciering is als een logische stap opgenomen in het bedrijfsplan van de ODT en dient in 2023 zijn beslag te krijgen. Dat betekent het einde van de inputfinanciering waarin de partners ieder naar ratio en inbreng een jaarlijkse financiële bijdragen over moesten dragen aan de ODT.

Met ingang van de outputfinanciering zal er worden afgerekend op basis van opdrachtverstrekking.

Daarbij is het noodzakelijk dat de Producten- en diensten catalogus (PDC) actueel is en de juiste doorlooptijd/capaciteit inzet per product bevat. Gemeenten ‘kopen’ immers op basis van de PDC hun diensten in voor de uitvoering VTH-taken, specialisatie Milieu of daaraan sterk gerelateerde producten.

Over 2020 en 2021 is bruikbare informatie geanalyseerd ten behoeven van de PDC en doorlooptijden. Zo is steeds beter inzichtelijk geworden hoe de productiviteit van de ODT medewerkers zich ontwikkelt.

De registratie kan weliswaar nog verder verbeterd worden maar er is een goed beeld van een aantal ontwikkelingen op het gebied van productiviteit. In de voorbereiding op de ODT is altijd uitgegaan van 1.440 productieve uren per medewerker wat gelijk staat aan een productiviteit van 90%. Niet alleen blijkt dit een zeer ambitieus percentage maar er blijkt ook geen rekening gehouden te zijn met een aantal wettelijke regelingen. Het aantal wettelijke verlofuren ligt voor het medewerkersbestand van de ODT gemiddeld hoger. Hiernaast is geen rekening gehouden met de wettelijke regelingen voor ondernemingsraden en bedrijfshulpverlening. Op basis van bovenstaande wordt vanaf 2022 uitgegaan van een productiviteit van 87.5%. Dat betekent concreet dat er per medewerker gerekend wordt met 1400 productieve uren.

Het traject van input- naar outputfinanciering is op dit moment nog niet afgerond. De PDC is op dit moment nog niet op orde. Er dient nog een solide en gebalanceerde financieringsbasis bepaald te worden.

Verbeterslag VTH-taken

Daarnaast is vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ingezet op een tweede verbeterslag waar het gaat om het stelsel van Vergunningverlening, het toezicht en de handhaving - het zogenaamde VTH-stelsel – waarbij de Omgevingsdiensten onder een vergrootglas liggen en tot verbeteringen moeten komen.

Herijking financiering ODT

Bovendien is recent in opdracht van het algemeen bestuur van de ODT het traject ‘Herijking financiering ODT’ gestart. Onderdeel daarin is om de benodigde capaciteit op basis van bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten en de daarmee samenhangende financieringsomvang per deelnemer te bepalen. De uitkomsten van deze bestuurlijke opdracht kunnen tevens leiden tot een begrotingswijziging over 2023.

Deze opdracht is ondermeer gegeven vanwege het feit dat bij de ODT op dit moment onbalans is tussen werkvoorraad en capaciteit. Deels heeft dat te maken met de toename van gevraagde diensten door alle leden, maar ook door de overspannen arbeidsmarkt. Hierdoor is er geen specifiek gekwalificeerde capaciteit te krijgen of in te huren. Dat heeft er inmiddels voor gezorgd dat er ‘out-of-the-box maatregelen’ zijn getroffen en de werkwijze op onderdelen tijdelijk afwijkend is van de standaard die is afgesproken in de Dienstverleningsovereenkomst. Daarnaast is de ODT van mening dat de gemeenten een naheffing over 2021 moeten betalen vanwege het feit dat de meeste leden meer diensten hebben gevraagd dan dat capaciteit is overgedragen. Dit wekt echter verbazing omdat deze gang van zaken afwijkt van afspraken die gemaakt zijn in de periode dat er sprake is van inputfinanciering. Bovendien schuurt het dat de PDC niet is geëvalueerd en moet er duidelijkheid komen over de daadwerkelijke doorlooptijden per geleverd product zodat de leden helder hebben waarvoor ze hebben betaald en wat ze geleverd hebben gekregen. Aan de andere kant, als er meer diensten afgenomen zijn, dan moet je die ook betalen. Daar dit op ons van toepassing is, is in onze jaarrekening 2021 hiervoor een bedrag opgenomen als ‘nog te betalen aan de ODT’ en zal dit dus niet ten laste van het boekingsjaar 2022 komen.

Verwachte kostenstijging

Wanneer bij het voorgaande pakket toegevoegd wordt de aanhoudend hogere vraag van diensten aan de ODT en de hoger productie sinds de start van de ODT, dan kan het niet anders zijn dat dit gevolgen heeft voor de definitieve begroting. Deze ontwerpbegroting schetst weliswaar de voor 2023 voorziene jaarbijdrage van een deelnemer maar gaat ook uit van een variabele component indien de gevraagde jaarproductie hoger of lager uitvalt.

Naar verwachting kan dat op termijn er toe leiden dat de financiële bijdrage aan de ODT per gemeente zal stijgen. Belangrijk is om hier in de meerjarenbegroting rekening mee te houden. Met hoeveel rekening gehouden moet worden is nu nog niet helder te maken. Eerst moeten de ontwikkelingen duidelijk worden evenals de gevolgen. In TDFG is al rekening gehouden met 0.5 fte. De verwachting is echter dat op termijn een uitbreiding van 1.5 tot 2 fte aan overgedragen diensten aan de ODT werkelijkheid kan worden.

Zorgen kenbaar gemaakt in bestuurlijke brief
Op 29 maart 2022 heeft het college een brief gezonden aan het Dagelijks Bestuur van de ODT. In deze brief zijn de zorgen aan het DB voorgelegd over de ontwikkelingen binnen de ODT waar het gaat om de onbalans, de transparantie en de toekomst.
Bovendien is het DB dringend verzocht meer helderheid te geven over de voortgang in het behalen van de doelstellingen en is dringend verzocht stappen tot verbetering te zetten. Het DB heeft schriftelijk gereageerd dat een verbeterslag is ingezet, als ook een evaluatie en een herijking van de financiering van de ODT. De leden worden op de hoogte gehouden.

Conclusie
Op dit moment past de ontwerpbegroting 2023 binnen de begroting 2023 van de gemeente Twenterand. Dat geeft geen reden een zienswijze in te dienen. Er zijn wel nadrukkelijke zorgen voor de toekomst. Meer duidelijkheid daarover kan pas worden gegeven zodra de ontwikkelingen een duidelijker beeld geven en de gevolgen meer inzichtelijk zijn. Op dit moment is het indienen van een zienswijze onvoldoende doelmatig en te weinig concreet. Bij een wijziging van het ontwerp ontstaat er nieuw moment voor uw raad om zienswijzen in te dienen.

VERVOLG
Aan het dagelijks bestuur van de ODT wordt kenbaar gemaakt dat er geen zienswijze wordt ingediend.

BIJLAGEN
1 Ontwerpbegroting 2023 ODT
2 Begeleidende brief

PORTEFEUILLE
Algemeen bestuurlijke zaken

Vriezenveen, 17 mei 2022

Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris,	de burgemeester,
P.F.G. Rossen	mr. J.C.F. Broekhuizen